

Debreczen

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Varga-u. 5. :: Telefon 788-789.

Politikai napilap

Egyes szám ára 1000 korona. Előfizetési ár egy hóra 20000 K

IV. Károly király emlékezete.

Ma van második évfordulója annak, hogy IV. Károly magyar király a távoli Madeira-szigeten mártírhalált halt. Szegény királyunk böven és keservesen kivette részét abból a szomorú sorsból, mely hűséges magyar nemzetét érte. Őt is gyilkos kálímmal smsre érte. Őt is gyilkos klíma fogságában tartotta a győztes hatalmak önkénye, aminthogy elszakított véreinket sanyargatja a hódítók idegen klímája és ha szenvedett magyar ember testileg-lelkileg az összeomlás kataklizmájában, úgy IV. Károly király volt az, aki életének utolsó hányattott éveivel és tragikus halálával fenségesen komor képet adta a magyar nemzet sorsának is.

Az utolsó évtizedek közjogi elmenté a történelmi idők függetlenségi harcainak és a bécsi egybeolvasztó törekvések elleni küzdelmeknek visszfénye, továbbá a háború és forradalmak szülte igazgató közállapotok szétválasztóhették a magyarokat a tekintetben, hogy Károly király visszatérési kísérleteit annak idején alkalmassnak vagy időszerűtlennek, jogosnak vagy jogtalanoknak tartásák, de most a tragikus sorsa király emlékezteteni kell, hogy találkozzon magyar a magyarral, mert ma már két év távlatában mindenki, még a legelfogultabb ember is láthatja, hogy népe boldogításának magasztos gondolata, nemzetéért való aggodás vezérelte azt a magyar királyt, kinek homlokát eddig utolsóként érintette Szent István koronája és aki önfeledőzár ezer veszélynek tette ki magát akkor, mikor nemzetén vélt segíteni.

A messze fekvő fuchali sírhoz szálljon ma a magyar nemzet kegyelme és emlékezése. Az utolsó magyar koronás főt kell siratnunk, kit még királyának ismert a huszmillió nemzet és akinek fenekelt személye eleven kapcsol volt a sívár jelen és a Nagymagyarországot jelentő mult között.

Egy jó királyt kell siratnunk, ki népének javát, boldogulását legeste jó szívvel, de végzete volt, hog az egész világot átjáró rettenetes vérzivatarban jutott a trónra, egy rettenetes háború vándalizmusaiban, mikor a jó színek vajmi csekély szerep jutott. Egy gyűlölködő világ, meghasonlott népek között békét akart és jószándékával elbukott, amint elbukott nemzete az álpróféták forradalmi aknáit fölött.

Magyar királyt kell IV. Károlyban siratnunk, ki kezdetől fogva szakított azzal a nagy osztrák szel lemmel, mely Magyarország függetlenségét állandóan fenyegette. Egyik legnagyobb közjogászunk tanuskodik mellette és azt írja róla, hogy ő már mikor még fuchali uralkodott, szakított az osztrák hagyományokkal. Lemondott az összbíróalmi gondolat, melyben nyen őrzött szymbólumáról és

egyszersmind legnagyobb erősségéről: a magyarságot beolvasztó egységes osztrák hadseregről és uralkodói célul tűzte ki magának a magyar függetlenség legfőbb biztosítékának, az önálló magyar hadseregnek létesítését; Ő minden nehézség nélkül fogadta el a tiszta perszonál unió gondolatát. Nem rajta mulott, a kegyetlen sors állotta útját, hogy Nagy-Magyarország nem kaphatta vissza teljesen önálló állami életét, csorbitatlan függetlenségét és a grandiózus nemzeti remények helyett Csonka-

Magyarország guzsbakötött függetlensége maradt meg.

Ma két éve hunytá le fáradt, agyongyötört szemét IV. Károly magyar király. Mi bus magyarok emlézzünk erre a napra, hisz ha más nem is, de temetni, kegyeletet gyakorolni tudunk. Szálljon el lelkünk a fuchali sírhoz. Nagy-Magyarország utolsó királyának sírjához, sirassuk meg őt és sirassuk meg a másik nagy halottat, melyet szintén idegenül hangzó helyen, Trianon-ban temettek el — régi boldog nagy Magyarországot.

Bethlen miniszterelnök bizik a kölcsön sikeres elhelyezésében.

Nyilatkozik a szerbekkel és a románokkal való megállapodásról.

Budapest, március 31. A nemzetgyűlés pénzügyi, közgazdasági és közjogi bizottsága Ráday Gedeon gr. elnökletével hétfőn délután ülést tartott és megkezdte a felhatalmazási javaslat általános vitáját. Az ülésen a kormány részéről Bethlen miniszterelnök és Korányi pénzügyminiszter voltak jelen.

Az első felszólaló Heinrich Ferenc volt: Megítélése szerint a merkantíli osztályoknak igen súlyos anyagi megterhelést kell elviselniük és különösen a részvényváltás megoldásának azt a formáját, amelyet a javaslatban kontemplálnak, kell megváltoztatni, a nélkül, hogy az eredményeket a kormány tervbe vett, — veszélyeztetnék.

Sándor Pál: Kifogásolja, hogy a kormány a mai hivatalos lapban felhatalmazás nélkül intézkedett a jövedelemadó bevallások benyújtása iránt. Azt az eredményt, amit a kormány elért, nem tartja nagyknak. — Mindazonáltal a javaslatot megszarazza.

Farkas István kifogásolja a földadónak és a nagyobb vagyonnak esély adóterhet és ezzel szemben rámutat a fogyasztási adónak magas voltára.

Biró Pál a házhasonrészesevés és a forgalmi adó kérdésével foglalkozik. Szóváteszi a városi lakosság szükség merterhelését.

Ugron Gábor a javaslatot elfogadja és csak azt a kérdést veti fel, vajjon hamarabb és más uton nem lehetett volna-e eljutni azokhoz az eredményekhez, melyeket a kormány a javaslatból vár. Nem a kölcsönnek a számszerű összege a fontos, hanem az a körülmény, hogy a népszövetség égisze alatt egy olyan akciót indíthattunk meg, mely ugy a külföld, mint a belső bizalmának felkeltését és megerősödését eredményezte, gazdasági és pénzügyi kibontakozásunk iránt. A javaslatokban a jövedelteli kérdés megoldását látja. Mint e megoldás részét, fogadja el azt az igen sajnálatos tényt, hogy a román okupáció kérdésében a javaslat indoklásához mellélt megkezdés létezte a kormányt a román állammal szemben. El kell fogadni a javaslatot azért, mert adott esetben

nem lát más megoldást, amit a kormány javaslata helyébe ajánlani lehetne.

Bethlen miniszterelnök felszólalásában mindenek előtt reflektált Ugron Gábor beszédére, köszönetet mondva objektív hangjáért. Ismertette azokat az indokokat, a melyek szükségessé tették a Romániával kötött megegyezést, a jövedelteli bizottság előtt levő kárpótlás kérdésében. A kisanant államai szinten súlyt helyeztek arra, hogy a magyar szanalási program keretében

tisztázzák azokat a függőben levő — legfontosabb kérdéseket, melyek különösen a reparációval kapcsolatosak. Így létesült a szerbekkel való megegyezés és a románokkal való megállapodás. Hangsúlyozni kívánja, hogy a megállapodásokban a kor many a kérdés helyes megoldására törekedett. Magyarország és Románia visszavonták azt a keresetet, melyet Románia az okupációs költségek megtérítése címén, illetve Magyarország a románok által okozott károk megtérítése címén intézett a jövedelteli bizottsághoz s amely követelések számszerű összehben körülbelül egyformák voltak. Ami a kibocsátandó kölcsön elhelyezését illeti, e tekintetben bizalommal van az iránt, hogy a népszövetség segítségével a kölcsön sikeres elhelyeztet. Abban az esetben, ha a német kérdés rövidesen megoldásra kerülne, ez nemcsak hogy nem akadályozza meg a mi kölcsönünk elhelyezését a pénzpiacra, hanem ellenkezőleg, csak előnyünkre szolgálna a tekintetben, — hogyakölcsönhöz mielőbb hozzájutunk, mert ez végleges tisztázását jelentené Középeurópa helyzetének és megerősítené a pénzvilág bizalmát a tekintetben, hogy Európa politikai viszonyai immár konszolidálódnak s ezért rázkódtatásoktól nem kell többé tartani.

Elnök az ülést este 8 órakor felbeszakította és folytatását holnap délutánra tűzte ki.

A háztulajdonosok országos kongresszusa.

„Több az adó, mint a bevétel“. — Követelk: a lakberek 1 éven belül felszabadítását; a tíz évi jövedelemelvonásért kártérítést.

Budapestről jelentik: A Háztulajdonosok Országos Szövetsége hétfőn délután 5 órakor a régi képviselőházban Telts Béla elnökletével országos kongresszust tartott. A nagygyűlés összehívásának közvetlen oka a kormány szanalási törvényjavaslata volt.

A kongresszus iránt nagy érdeklődés nyilvánult meg. A budapesti és vidéki háztulajdonosokon kívül résztvettek a kongresszuson a vidéki építőipari testületek is.

Különösen két kérdés állott előtérben: a közüzemi díjak és a lakberek felszabadításának ügye. — Megállapították, hogy a közüzemi díjak és adók túlhaladják a nyers jövedelmet.

Budapesten a közüzemi díjak az alaplakberek 393-szorosát, az adókkal együtt 453-szorosát teszik a bevételeknek, holott a nyrs lakbér csak 420-szoros.

Vidéken a helyzet még súlyosab. A lakberek teljes felszabadítására vonatkozólag a kongresszus kéri a kormányt, hogy a felszabadítást egy éven belül rendelje el. — Különben a magánépítkezés megkezdése felátlatlan gazdasági fejlődik. A kongresszus ezeket a kérdéseket határozati javaslatba fog-

lalja össze, amely kiter még arra is, hogy a háztulajdont 10 évi szocializálás után törvényhozás uton újabb 2 és fél evre korlátoztassék.

Külön felhívja a kormány figyelmét arra a körülményre, hogy Magyarországon 10 éven át elbányagolták a házakat és most abbalyott, hogy a házak megemertésének érdekében a szükséges anyagi eszközökről gondoskodás történjen, a házakban rejlő nemzeti vagyontovábbra pusztulni hagyják.

Az országos kongresszus a tízévi jövedelem-elvonás fejében kártérítést, a lakberek csökkentését és a régi adómentesség meghosszabbítását követeli.

—x—x—x—x—x—x—x—x—x—

Davest jelölik elnöknek.

Bécsből jelenti tudósítónk: A Newyork Herold értesítése szerint a Németországba kiküldött szakértő bizottság Davest a demokratá republikánus pártja az egyesült államok elnökségére jelölték.

Kávéházban, vendégülben és a forrásnál követelje a Debreczent.

LEGUJABB.

A románok félnek a beszarabiai népszavazástól.

Bécsből jelentik: Az orosz-román tárgyalás folyamán ma a román bizottság vezetője másfél óras beszédet mondott, amelyben reflektál különösen azokra a kívánásokra, amelyeket az orosz delegáció a beszarabiai népszavazás érdekében támasztott.

Beszédeben kétségbe vonta az oroszoknak azt a jogát, hogy a népszavazást erőszakolhassák.

Kresztinszky, az orosz delegáció vezetője észrevételeit szerdán fogja megtenni.

A szocialisták holnap határozatnak magatartásukról.

Budapestről jelentik lapzártakor: A szocialdemokrata párt parlamenti csoportja este fél 12-ig tartó ülést tartott, amelyen az újraépítő javaslatok tárgyalásánál elfoglalandó magatartásról értekeztek.

Határozatot az értekezlet nem hozott, holnap folytatják a tárgyalást.

Százmillió értékű részvényt cikksztott.

Budapestről jelentik: Ma este a főkanonyságon Deutsch Béla tőzsdébizományos feljelentette Löffler Adolf Pált, aki pénztárosa volt s száz millió értékű részvényt szombaton kivett a pénztárból s azóta nem jelentkezett. Csakhamar kiderült, hogy a pénztáros a részvényeket a Dukat és Társa tőzsdébizományos cégnél kosztbaadta és 50 milliót felelt rá. A pénztáros, akinek utlevele volt, valószínűleg Románia felé szökött.

Egy hivatalnoknő találkozott a kapu alatt a Fecske-utcai gyilkossal.

Budapestről jelentik: A detektívek egész éjjel tartó razzijája eredménytelen volt.

Ma délelőtti jelentkezett egy tisztviselőnő, aki a Fecske-utca sz. házban lakik. Elmondta, hogy a gyilkosság estéjén háromnegyed 9 tájban ment haza s a sötét kapu alatt egy ismeretlen férfival találkozott, aki az emeletről jött le.

A gyilkosságot a hivatalnoknő hazaérkezése után 10-15 perccel fedezték fel. Valószínű, hogy ez az ember követte el a gyilkosságot.

A Dunába löktek egy rendőrfelügyelő-helyettesét.

Strasser Mihály rendőrfelügyelő helyettes tegnap az Eötvös-téren a Dunapart szélén állt. Mögötte elment egy ember és Strassert úgy meglökte, hogy a Dunába esett. A rendőrfelügyelő-helyettes nem vezette el lélekjelenlétét, kiabálni kezdett, uszított is és a kiabálásra figyelmes hajósok kimentették.

Egymillió bankó.

Mint már jelentettük, a Jegyinvezet a pénzforgalom könnyebb lebonyolítása érdekében egymillió koronás államjegyeket ad ki. Az új állambankók ma meg is jelentek a pénzforgalomban. Ugy látszik, az új nagybankó forgalombahozatalának terve nem utjelöltü, mert keltezése már 1923 szeptember 4-én, tehát négy hónappal előttről szól. Az új milliós bankjegyek piros és zöld színekkel ellátott fehér papíroson tipográfiailag készítették. Nagyságuk 84x182 mm.

Drózdny szamaraknak nevezte a középiskolásokat.

Megkövette a sértő kifejezésért a Házat. — Klebelsberg kultuszminiszter a felekezeti béke megővéseért.

Budapest, március 31. A nemzetgyűlés tegnap ülést negyed tizenkettőkor nyitotta meg Scitovszky Béla elnök. A földbirtoknyelvét harmadszori olvasásban is elfogadják.

A középiskolai törvényjavaslat vitájában az első felszólaló Bozsik Pál, aki történelmi visszapillantást vet a középiskolai oktatás magyarországi múltjára. Bár meg van győződve arról, hogy aki az újítás ellen beszél, azt nem szívesen hallgatják, ő mégis kijelenti, hogy nem híve a gimnázialis oktatás kettéválasztásának.

Klebelsberg Kunó gróf

állott fel szólásra és kijelenti, hogy az elhangzott kifogásokra csak a vita végén fog válaszolni. A multikori előadását az újkornál kezdete, tehát nem vázplhatta a katolikus egyház munkáját. Távol áll tőle a szándék, hogy a kath. egyház érdemeit kisebbítse. — Kéri a szónokot, hogy felekezeti kérdést ne vigyenek bele ebbe a vitába, mert az ilyen vita valamelyik felekezettől mindig keserűséget okoz.

Aztán Drózdny Győző szólalt fel. Többek közt a felvételi vizsgákról beszél. Antidémokratikusnak tartja a felvételi vizsgákat. Kívánja a felvételi vizsga eltörlését. Szerinte nem vált be Hallernek az a törekvése, — hogy ezen a téren újabb numerus klauzust csináljon, mert a gazdag zsidó gyermekek, akiknek 3-4 nevelő verte fejébe az elemi iskola tudományát, keresztülmentek ezen a

vizsgán. Ellenben a szegény falusi gyermekek, akiknek kenyérkeresetről is kellett gondoskodni, igen sokszor nem tudták letenni a vizsgát. Teljesen elhibázottnak tartja a középiskolák tantervét.

Scitovszky Béla elnök, mielőtt a szünetet megadná, figyelmezteti Drózdnyt, hogy beszéde közben olyan kijelentést használt, hogy a középiskolai tanárikar tudományokkal telítömött szamarakat nevel. Megállapítja, hogy ez a kifejezés súlyosan sérti a tanári kart. Nem tudja, hogy Drózdny végzett-e középiskolát, mert ez a kijelentése súlyos sérelmet tartalmaz mindazokra a százazrekre és milliókra, akik középiskolát végeztek. Ezt a sértést határozottan visszautasítja és kijelenti, hogy ha hallotta volna ezt a kijelentést, megvonta volna tőle a szót.

Szünet után Drózdny megköveti a Házat. Bozsánatot kér, ha csakugyan mondta volna azt, amiért az elnök rendentasított. Kijelenti, hogy az csak elszólás lehetett, csak azt akarta azzal mondani, hogy a középiskolákban nem az eltre nevelik az ifjúságot. A numerus klauzusra vonatkozólag határozati javaslatot nyújt be annak eltörlésére. A javaslatot nem fogadja el.

A következő szónok Alföldy Béla. Várnai Dániel beszédének elhalasztását kéri.

Ezután az elnök napirendi javaslatot tesz.

Bethlen jóindulattal viseltetik a köztisztviselők fizetésrendezéséről kérése iránt.

Budapestről jelentik: A Kansz. küldöttsége ma délelőtti Sétly államtitkár, Szűcs András és Javornitzky Jenő vezetésével megjelent Bethlen miniszterelnök előtt és memorandumot nyújtott át, melében a tisztviselők fizetésének rendezését kéri. A miniszterelnök nagy jóakarattal

hallgatta meg a küldöttség előterjesztését és megígérte, hogy azonnal érintkezésbe lép Korányi pénzügyminiszterrel abból a célból, hogy a tisztviselők kívánságát elintézzze.

A küldöttség megnyugvással vette udovársul a miniszterelnök választát.

Blattner Géza képei Debreczenben.

Az új festő-generáció ünnepeit alakja, a képzőművészetek mai forradalmas zürzavarából nagyszerű tehetségével kikerülő s már ereje, genialitása teljében érvényesülő Blattner Géza hozta képeit Debreczenbe s állította ki a Kereskedelmi Társulat dísztermében. A kiállítás valóban értékes és gazdag; a fővárosban oly igazi szenzációt, nagy és emlékeztető sikert hozott „Debreczeni” című festmény hiányzik ugyan a kollekczióból, de azért itt is, a művész e képeinek érdekességeiben is annyi a különösen magyar vonatkozás, hogy ezeket bizonyára honorálni fogja városunk közönsége. Az a közönség, amely újszerű kompozíciókat nem igen látott s nem igen méltányolhatott eddig.

Ismételjük: Blattner Gézát feltétlen gemilitása segítette diadalra az új kísérletezések, irányok mai anarchikus korában. A stílusfejlesztés és egyéni hatás, egyéni inspiráltság valahogy szerves egységben, határozottságban jelenkezik nála: új festőiséget talál, a stílusnak es motívumoknak új lehetőségeit érzi, de hatásait megkapóvá, sőt nagystílusúvá is fejleszti. Nem követ semmifele izmust, hanem egyéniségéből termeli ki művészi nagystílusú eredetiségét.

Ebben különbözik a pesti Belvedereben kiállított legtöbb társától s ebben rokon az igazán monumentális festők kiválóságaival. Az idegenek közül Daumier volt e típus egyik öröke nagy értéke, a magyarok közül Iványi-Grünwald Béla emelkedett így az impresszionizmus határai fölé. De amíg Iványi-Grünwald az impresszionizmus világ-síkerei után indult s érvényesült, — addig Blattner Géza még kiforratlan stílus-kezdésekből egyénit és teremt hatalmasat, monumentálisat. Képzőművészete szinte hasonlíthatatlan az új generáció világában, — mindjárt az első képek során, a „Pécs” című pergament-karcon feltűnik ez: a hatások felfokozása, a látás és alkotás egyéni jellegzetessége, de a festőnek mindenben artisztikus és teljes nobilitása megkap erejével és őszinteségével.

Témában és technikában is újszerűt ad mindig. A pergament-karok felújítása tulajdonképp Blattner kezdeményezése, ám ily képei meleg tónusokkal, gazdag finomságaikkal, kompozíciójuk határozottságával — nemcsak újszerűek, de valóban jelentősök is. Pedig jónéhány ily képét láthatjuk e kiállításon. Az „Alagút”, a „Szénhordók”, a „Házaspár” — csupa nagyszerű alkotása a festőiség és fantázia öserejével, vitalitással, életteljeségük mély jöhíszeműségével. Blattner már elismert festő volt, amikor a fővárosban kiállította pergament-rajzait, de ily képeiben művészi fejlődését dicsérte a kritika így is.

Újszerű, eredeti technikája van akvarelljeinek s újszerű, igazán érdekes koncepciója is. Csak találóra említjük e sorozatból a „Sajóvidék” s a „Falú”, a „Parkban” képeit: könnyűségük, biztonságuk, emlékeztető szépségük magával ragadja a nézőt.

Olajfestményei közt négy „Tűzlep” című is van, ám invenciója e részben is változatos s minden technikai újítása, eredménye mögött — belső érték és igazság van itt is. Finurális olajfestményeiben, a „Kendertölök” s a „Ház előtt” pompás karakterében valami mélyen járó életérzést, különös, gazdag humort, bátor művészi és festői megoldást találunk. — azokat a kiválóságokat, amelyek méltán juttatták Blattner művészettörténetünk legjobbjai sorába már is.

Hisszük, hogy a művész debreceni tárlatának meg lesz a várt sikere. (I. I.)

Debreczenben a város forgalmas helyén elsőrendű családi ház beköltözhetőséggel kedvező feltételek mellett eladó. Cim a kiadóban.

Megérkeztek a tavaszi újdonságok úgy női, mint férfi szövetekben, ki e hirdetést felmutatja 10%-ot kap. **TEGDÉS J.** női és férfi szabó Péterfia-u. 42. sz.

Saját készítésű **FÉHÉRNEMŰEK** készen és méret szerint **HERMANN és PRIEDMANN** Piac-u. 10. sz. kávéval szemben.

Hölgyek figyelmébe!

Van szerencsém értesíteni a hölgyközönséget, hogy az „Amerikai női divatteremben” elsőrendű francia ruhák készítését vállaljuk, mivel egy budapesti szabónővel társultam, a legkényesebb hölgyek igényeit is a legzölldabb árak mellett is kitudjuk elégíteni.

Szíves pártfogásukat kérjük **WIEDER ÉS EUTEN** Csapó-utca 1.

NAGY húsvéti kiállítás a „Parfümerie Hona”-ban Szent Anna-u. 1. Húsvéti ajándéktárgyak, fésű- és parfüm-csacitták. Bel- és külföldi illatszerek, szappanok, puderek, kölni vizek gyári áron aluli kiadásban.

Finn művész Debrecenben.

Megírtuk már, hogy annak az ünnepi előadásnak keretében, melyet a Csokonai kör a rokon finn nemzet hazájának és kulturájának bemutatására 1. hó 3-án, esütörtökön este az Uránia mozgóban rendez, Saik Helga, a kiváló finn énekesnő is felép s a finn népi és műenék-költést fogja ragyogó példákban s kitűnő előadásban bemutatni. Az „ezert országának” természeti szépségeit 50 vetített kép fogja illusztrálni s a művelődési viszonyokat szintén 50 vetített kép. Vonzóan érdekes magyarázó előadás kapcsolódik a képekhez. Ez előadást Ispánovits Sándor, budapesti polg. isk. igazgató, — Finnország kiváló ismerője tartja. Az énekesnő műsorán a nepszövegek kívül a legkiválóbb finn zeneszerzők műveit is mutatja. Hannikainen, Järnefelt, foglalnak helyet. — Boros Olga zongoraművész, aki az énekesnőt zongorán kíséri, külön zongora-számokkal is szerepel. A kollégiumi kántus a műsor elején finn nemzeti himnusz, a műsor végén finn nemzeti dalokat ad elő. Az előki megnyitót dr. Papp Károly egyet. tanár, a Csokonai kör elnöke tartja. **Az előadás kezdete esütörtök este 8 órakor.** Jegyek már ma délutántól kezdve kaphatók a Molinsz. könyvkereskedésben. Jegyárak: 12.000, 8000 és 6000 K. A Csokonai kör azon tagjai, akik az 1919—1923. évi tagsági díjak fejében 5000 koronát befizettek, vagy a jegyváltáskor befizettek, — félárú jegyváltásra jogosultak.

Párbajvételért nyolc napi államfogház.

A debreceni kir. törvényszék dr. Ujfalusi József t. b. elöltnácsa ma délelőtt Sós Endre debreceni orvos-tanhallgatót 7 napi, Polcier Imre bankhivatalnokot pedig 5 napi államfogházra ítélte párbajvétel vétségéért. Sós és Bleier között egy teljesen inzultus — melynek Bleier volt a szenvedő hőse — adott okot a párbajra amelyet 1923 március 4-én vívtak meg a Békéssy féle vívóteremben. A párbaj alkalmával Bleier sebesült meg könnyebben.

A bíróság az ítélet kiszabásánál enyhítő körülménynek vette a vádlottak büntetlen előéletét. **Tekintve, hogy Sós egy előző párbajügyéből kifolyólag a debreceni kir. járásbíró által 2 napi államfogházra már jogerősen elítélte, az ügyész összbüntetés kiszabását kérte.** — A bíróság helyt adva az ügyész indítványának Sós Endrét 8 nap. államfogházzal, mint összbüntetéssel sújtotta. Ugy az ügyész, mint a vádlottak megnyugodtak az ítéletben és az így jogerősé vált.

Az arzénos házasság Anita Berberrel viszonyt folytatott.

„Csak egészsége ellen követett el merényletet” — vallja a férj.

Bécsből telefonálják: A Gessemann-féle mérgezési kísérletben, amely még mindig izgalomban tartja a bécsi közvéleményt, ma újabb fordulat állott be. Gessemant a rendőrségről elbocsátották, feleségét azonban továbbra is fogva tartják, annak ellenére, hogy férje vallomása szerint **feleségének valószínűleg nem volt szándéka őt életétől megfosztani, hanem csak egészsége ellen követett el merényletet.**

A rendőrség megállapította, hogy Gessemann házassága nem volt zavartalan. **Az asszony kora ifjúságtól fogva bizonyos betegségekre hajlott és több barátjának kártékony befolyása alatt állt.**

Megállapították, hogy igen közeli barátság fűzte a birkedő Anita Berber táncosnőhöz, de már lány korában is többször kezelték elmeegógyintézetben.

Véres és izgalmas Köpenikiáda Hajduszoboszlón.

Mikor a pénztárnok detektívmaniába esik. — Egy meglincselt társaság.

Erdős eset foglalkoztatja a vizsgálóbírószéket. Szücs Károly Hajduszoboszlón állami pénztárkezelő min. denáron detektív szeretett volna lenni. Mint intelligens, jó összekötetési, katonaviselt ember, kivitte, hogy detektívve neveztek ki, de egyelőre beosztás nélkül. A detektív igazolványt azonban megkapta. A más-különb. jözan. erkölcsös életű Szücs az igazolvány örömeire nagy mulatást rendezett. A mulatás hajnalig tartott a hajduszoboszlói Bikában. Jól beborozott állapotban indult el a vendéglőből. A főtéren egy csoportot vett észre, melyben Major Gyula órással felesége, továbbá Klein Jakab és neje voltak. Ez utóbbi most érkezett külföldről rokonai látogatására.

A csoport láttára azonnal felébredtek Szücs összes, eddig szunnyadozó detektív hajlamai. Odament a csoporthoz és igazolásra szólította fel őket. Az állampénztári tisztviselőt ismertte Major Gyula s azt is látta, hogy spicces.

— Ugyan hagyjon már békén, kedves Szücs ur.

Szücs ur azonban nem engedett, hanem egy boxerrel **kétszer arcul csapta a mit sem sejtő embert.**

Majd, mikor Klein idegen állampolgárságára hivatkozott és esetleges feljelentést emlegetett,

a boxerrel végigverte az egész társaságot.

Közben elkerült egy rendőr is, ki igazolásra szólította fel Szücsöt. A detektív-igazolvány láttára össze-csapta bokáját, tisztelgett, majd Szücs parancsára előállította az egész társaságot az ügyeletre, ahol Szücs tovább folytatta az inzultust s csak akkor távozott el, amikor a bor kissé elpárolgott belőle.

Az eset természetesen Hajduszoboszlón rendkívüli feltűnést keltett. A jelentést minden illetékes helyen azonnal megtették. Szücsötől táviratilag vonták vissza a detektív-igazolványt. Az eljárás minden vonalon megindult ellene, állásától is azonnal felfüggesztették. Preimeszberger táblabíró, vizsgálóbíró a legerélyesebb nyomozást tette folyamatba.

Késelő szerelmes.

Ifj. Kovács Imre nádudvari földműves egyik jómódu falujabeli leány: Szatmári Erzsinek udvarolt. — még pedig minden eredmény nélkül. Sem a lány, sem a szülők halálai sem akartak a házasságról és ezen véleményüket tudomására is hozták Kovácsnak.

A legény, mint a csalódott szerelmesek általában, a borban keresett vigasztalást.

Egy ilyen bánatnyihitési akció alkalmával elbeszélte baját asztaltársainak, kik azt ajánlották neki, hogy a dolgot ne hagyja annyiban, hanem álljon boszut. A borszós levegőben azonnal megfogadta a tanácsot s elindult társai kíséretében a Szatmári porta felé. A lány és anyja éppen az udvaron voltak, mikor a

legények haragos szitkozódások közt oda érkeztek.

Hamarosan észrevették, hogy komolyabb veszedelemről van szó — gyorsan bemenekültek a lakásba. — Kovács és két társa fessegetni kezdtek az ajtót, de nem tudtak behatolni. **Mindnyájuknál kés volt,** de szerencsésükre nem használhatták. Az ablakok beverése után, hatalmas káromkodások közt eltávoztak.

Az ügyet ma tárgyalta a debreceni törvényszék Ujfalussy tanácsa. Tekintettel, hogy nagyon sok enyhítő körülmény volt, csak magánlakértés vétségében mondták ki bűnösnek s 8 napi fogház és 50.000 korona mellébüntetésre ítélték. Az ítéletben mindenki megnyugodott, tehát jogerős.

GARAI
és testvére
férfi és fiuruha
nagy áruháza
Bika szálló épület

tavaszi vásárt rendez!

A folytonos áremelkedés dacára egész március hónapra árait leszállította **15-20** százalékkal.

Kérjük a t. vásárló közönséget a cégre ügyelni!

Garai és testvére
Bika szálló épület

Legolcsóbban szerezhető be a legújabb divatu **tavaszi** átmeneti, kabát és öltönyszövetek

Feldheim Dezsónél
Piacz-utcza 67. sz
Telefon: 11-05. sz.

DEBRECENI ÜVEGISZOLÓ ÉS TÜKÖR-ÁRUGYÁR, ROTHMANN ADOLF
Debrecen, Csapó utca 19. Telefon 13-01.
Készít mindenféle tüköröntési és csiszolást. Használt tüköruveget vesz. Tanulókat fizetéssel felvesz.

MERINO posztókereskedelmi rt.
Ilerakata Piacz-utca 49.

Tavaszi ujdonságok megérkeztek

Legnagyobb választék férfi szövetskülönlegességekben. Kangarn, Burbery, frak és smoking kelmékben. Kabát lüszterek. Szolid szakott árak.

OCSKA VASAT rezet és mi dennemű fémet legmagasabb árért veszek. Kovácsokának használható be cserélek. Nagyobb tetelt el-
STEINER
Eötvös u. 110. Tel: 6 86.

NAPI STRÓFÁK.

Egy kis különbség.
Tegnap este az Angolban
Egy ur félreértett,
Amikor is nagy sietve
Tőlem ilyet kérdett:
„Maga ide tartozik?”
Nem — felelem izibe
En csak tartozok ide.

SKIZ.

o-o-o-o-o-o o-o-o-o-o-o

— Rendkívüli városi közgyűlés 10 perc alatt. Tegnap délelőtt 9 órakor tartotta meg a város dr. Hadházy Zsigmond főispán elnöklésével rendkívüli közgyűlést, melynek tárgya a költségvetési felhatalmazásnak folyó évi május hó 1. napjáig leendő meghosszabbítása volt. Az előterjesztést dr. Vargha Elemér tb. főjegyző tette s utána a közgyűlés a költségvetési meghatalmazást egyhangulag megszavazta. — A 10 perces közgyűlést ezután, mint-hogy több tárgy nem volt, a főispán berekesztette.

— Az Iparos Kör tisztújító közgyűlése. Vasárnap délelőtt tartotta közgyűlést az Iparos Kör Biczó Gyula elnöke alatt. Nagy Béla jegyző jelentését a múlt évről tudomásul vették. Azután megejtették a tisztújítást. Diszelnök lett Dávidházy Kálmán. Elnök lett Biczó Gyula, alelnökök Prahács József és Stepper Károly, ügyész dr. Tukács Dezső, jegyző Nagy Béla, gazda Fuchs János, Forgách István és Nagy Károly pénztárnok Fazekas Imre, Könyvtáros Behán Pál és Soós András, Szőlőszőlő Dániel és Buray Imre, számvizsgáló Juhász István, Kurján Gyula és id. Losonczy János. Választottak 30 rendes és 10 választmányi póttagot. Nagy vitát keltett az ipartestületi díszterem albérletbe való adása. Tukács Dezső dr. Tölglyi Béla, Krisch Károly felszólalása után elfogadták Prahács József indítványát, hogy a díszterem albérlet szerződése iránt tegyék meg a jörvényes lépéseket. Több indítványt fogadtak meg el az egyesületi élet és könyvtár fejlesztése tekintetében. A vezetőség különben azzal a tervvel foglalkozott, hogy a nyári kerthelyiséget visszaállítja a színházi átjáró udvarán.

— Benedek László dr előadása Dr Benedek László a Tisza István Tudomány Egyetem orvosi karának tudós professzora a budapesti kir. orvosi fakultáson „Az alkohol és ideg rendszer kérdés szférája” címen előadást tartott, melyet a tisztára szakemberekből álló hallgatóság nagy ovációval fogadott.

— A színházi karszemélyzet nyilatkozata. A Csokonai színház karszemélyzete ezután jelenti ki a közönségnek, hogy a jelmezes bálját azért tartja a „Margit” fürdő dísztermében, mert egy más helyiség megszerzése nagy anyagi áldozatokat követelt volna. Szem előtt tartva azt, hogy a közönség mindig szeretettel fogadott bennünket, kérjük, hogy most mikor kizárólag anyagi helyzetünk felsegélyezéséről lenne szó, ne zárkózzék el a t. közönség ezen minden politikától mentes mulatságtól. Tisztelettel a Karszemélyzet.

— Nyukosz közlemény. Felkérjük tagjainkat — kik az általunk lekötött kedvezményes áru listát igénybe óhajtják venni — április hó 1-én irodánkban (Kossuth utca 11. szám felület az udvarban, félemelet Nemzet-Munkaadalmi Hivatal) délután okvetlenül megjelenni szíveskedjenek az Elnökség.

— Április elsején az új társulat megérkezett a Modern Kabaréba. Bővebben a falragaszokon.

A nagyerdei strandfürdőt részvénytársasági alapon létesítik.

Értekezlet a strandfürdő ügyében.

A nagyerdei strandfürdő építésének terve nemcsak a közönség egy részében találkozott a legteljesebb rokonszenvvel, hanem a tanács tagjai is megvalósíthatónak tartják az eszmét. Az érdekeltek bevonásával szerdán délután 12 órakor értekezletet tartanak a városháza tanácstermében. Ez az értekezlet előkészítő bizalmas ülés lesz, ahol a strandfürdő készülő terveit tekintik meg és a költségvetést vitatják. Hír szerint a tanács a legnagyobb megértéssel viselkedik a strandfürdő létesítése iránt, bár az 1924. évre szóló költségvetés 5 milliárd deficitjére való tekintettel a város nincs abban az anyagi helyzetben, hogy a strandfürdő felépítésének teljes költségét fedezni tudja.

A számos terv között legelőrevalóbbnak mutatkozik az, amely

szerint egy, a közönség széles rétegére számító részvénytársaságot létesítenek. Az építéshez szükséges tőkét ilyen módon minden nagyobb nehézség nélkül elő lehet teremteni és amellett, hogy a város egy igen fontos közegészségi intézménnyel gazdagodik, a hanyatló értékű papirkoronával rendelkező magántőkészek a strandfürdő részvényjegyzése folytán egy maradvány, arannyá átalakuló, egyre értékesebbé váló értékpapirhoz jutnának, amely papir értéke mindenkor egyenes arányban állana Debrecen fejlődésével és gazdagodásával. A tanács mint értesülünk jelentékeny összeggel hozzájárulna a strandfürdő alaptőkéjéhez, a mennyiben azonkívül, hogy a Nagyerdőben alkalmas telket adna, bizonyos összeggel belépne a főrészvényesek közé is.

Csiha Endre tb. főjegyző ellen megszüntették a fegyelmi eljárást.

A vármegyei fegyelmi választmány reggeltől estig ülésezett. — Dobay Károly hajduböszörményi főmérnököt hivatalvesztésre ítélték.

Hajdúvármegye közigazgatási bizottságának fegyelmi választmánya tegnap, hétfőn délelőtt Hadházy Zsigmond főispán elnöke alatt ülést tartott, melyen több fegyelmi ügyet tárgyaltak le.

A fegyelmi ügyek közül két ügy volt érdekesebb és említésre méltó. Az egyik Dobay Károly hajduböszörményi főmérnök fegyelmi ügye, továbbá Csiha Endre dr. tb. főjegyző fegyelmi ügye.

A fegyelmi választmány mindkét ügygel igen behatóan foglalkozott, úgy annyira, hogy a fegyelmi választmány zárt ülése kis déli megszakítással elnyúlt az esti órákig.

Dobay Károly ügyében a fegyelmi választmány a nevezett főmérnököt hivatalvesztésre ítélté.

Majd rátértek Csiha Endre dr. fegyelmi ügyére. Hosszas és beható tárgyalás után a fegyelmi választmány úgy határozott, hogy büntetlenül Csiha Endre dr. fegyelmi ügyében nem látott fennforogni és így ellene a fegyelmi eljárást megelőző vizsgálatot megszüntette.

A fegyelmi választmány eme határozatai, mint ismeretes, a főispán által megfélebbezhetők. Hogy eme jogával Hadházy Zsigmond főispán él-e vagy sem, az még nem ismeretes.

Negyven éves tanítói jubileum.

Lippe József ünneplése. — Het millió koronás jutalomban és sok más ajándékban részesítették.

Ünnepség keretében üdvözölte a debreceni izr. hitközség Lippe József igazgató-tanítót 40 éves jubileumán. Hosszu, életet betöltő ered ményes kultur munkát végzett az ünneplést, ki meghatva ült az ünneplők hatalmas serege előtt.

Dr Fehér Ferenc hitközségi elnök vasárnap délelőtt 11 órakor nyitotta meg az ünneplő-rendkívül közgyűlést s üdvözölte Lippe Józsefet, majd átnyújtotta a hitközség 1.000.000 koronás ajándékát.

Az első ünnepi szónok dr Baltazár Dezső ref. püspök volt. Hosszabb, hatásos beszéd keretében hajtotta meg az egyházkerület zászlaját Lippe József előtt. — Dr Schlésinger Samuel a zsidó egyház, Vasady Lajos a kultusz-kormány képviselőjében, dr Csürös Ferenc Debrecen városa, Karai Sándor a ref. kollégium, dr Brunner Lajos az izraelita iskolaszék, Schichter Ármán igazgató a fővárosi izr. hitközség elöljárósága és az országos izr. tanítóegyesület, dr

Veres István a debreceni tanítóképzőintézet, Dobó Sándor hajduböszörményi igazgató-tanító a Tanítók Országos Szövetsége, Mocsári László a debreceni tanító-testület, Ormós Lajos igazgató a Hajdúvármegyei tanítók „Gönczy” egyesülete, Balász Mór a nyíregyházi izr. iskolaszék, Rubinstein Benő a hajduböszörményi iskolaszék, Almási Miklós a helybeli tanítók-egyesülete, dr Kardos Albert a zsidó gimnázium, Puer Lajos a polg. iskola igazgatója, dr Békés Kálmán a volt, Berényi János a jelenlegi tanítványok nevében üdvözölték az őz tanító mestert.

Lippe József megindultan válaszolt a szerencsekívánat özönére s könnyek közt köszönte meg tiszteletli kedveskedését. Az ünnepély dr Békés Kálmán beszédével végződött, ki Lippe kartársainak 100.000 koronás alapítványi levelét, egy aranyórát lánccal s 6 millió koronás készpénzt, mint a volt tanítványok ajándékát nyújtotta át az ünneplőnek.

Gazdasági magvak:

Lucerna, Lóhere, Répa, Bükfőny, Angolperje, Kerti pázsit, Cinkorcirok, Kendermag, Mák, Borsó, Lencse stb. valamint: Erfurti konyhakerti és virágmagvak a legiztosabban termő valódi jól bevált fajokban, legolcsóbban kaphatók KONTSEK GÉZÁNÁL, Debreczen, Kossuth-utca.

Halálozások.

A debreceni állami anyakönyvi hivatalban a következő haláleseteket jelentették be:

Kraft Salamonné izr. 76 éves, József kir. herceg utca 46. Ballabás Lajos Ferenc ref. 6 hónapos, Rakovszki utca 37. özv. Szabó Gáborne r. kath. 69 éves, Nagymack 72. Szabó Ferenc ref. 75 éves, Hívtelyes utca 8. Goldmann Albert iyr. 52 éves, Barna utca 4. Nagy Imre ref. 7 hónapos, Pesti utca 4. Kerékgyártó Gyula Lejos 4 hón. Kar utca 17. Mezei Jánosné ref. 69 éves, Kishegyesi ut 40.

— Főszolgabírói helyettesítés: Hadházy Zsigmond dr. főispán dr. Eithey László tb. főjegyzőt a központi járás főszolgabírójává bchelyettesítette.

— Nagy razzia. Vasárnap éjszaka a rendőrség részleges razzialát tartott, melynek során 49 előállítás és 35 őrizethe vétel történt. — Az őrizetbe vett egyének nagy része munkanélküli közvesztélyes csavargó, akik között a rendőrség több befőtört vél találni. Épen ezért valamennyi ellen nyomozást indítottak.

— Ivan Mosjonkine legszebb filmje „Karnevál gyermeke” szerdától a Vígsházban!

— Szegény ember bánata. A mai sertésvásáron érzékeny vesztesség ért egy szegény munkás embert. Kis malacot vett a vásárbán s aig fizette ki az árát megkoplal pénzéből, a jószág elszaladt, egyenesen neki a villamosnak, amely elgázolta.

— Egy fiakkeres ló a standon. Kivult. Az elmúlt éjszakák egyikén a kistémpom előtti berkocsi standon különös eset történt. Ugy 2 óra felé egy autó száguldott el a konfliktus mellett. A sorban álló konflis lovak között az egyik annyira megijedt az elrobogó autó zajától, hogy összezsécsent a standon — és megdőglött. A konflis tulajdonos kárterítést akar követelni az illető autó tulajdonost, aki eddig még ismeretlen, minthogy az autó számát eddig nem sikerült megállapítani.

— Feljelentette önmagát. Rozenzweig Adolf debreceni lakos tegnap megjelent a rendőrségen és feljelentette önmagát, hogy napok óta ezelőt Márkus Jenő kárára 500.000 koronát elszikkasztott. A rendőrség eljárást indított Rozenzweig Adolf ellen.

— „Karnevál gyermeke”, Mosjonkine, Vígsház.

— Képkiallítás. Haranghy, Helbing, Neogrady, Ács, Olgyai, Heyer, Kézdi-Kovács stb. legújabb képei, Olcsó árak. Antalfy Józsefnél.

— Tekintse meg a legújabb fényképkiallítást Liener Béla műterménck Csapo-utca 1. szám alatti kirakataiban.

— Minden vasárnap és ünnepnap PORTER SÖR csapolás a Vasuti vendéglőben.

ALLANDÓAN minden nap NYITVA
5
REGGEL **ÓRAIG**
a Modern Cabaré

Zománcos edények
kicsinyben és nagyban.
Lágy húzal, kapa áru, kerítésfonat,
s idénycikkek kaphatók
SESTINA LAJOS
vaskereskedésben
Piac utca 23. sz.

FISCHER

ADOLF

és

FIA

Piac-u. 61.

Alapítatott 1877.

Angol szövetek legnagyobb áruháza.

Tavaszi újdonságok

férfi és női gyapjuszövet különlegességekben

megérkeztek!

Legolcsóbb árban férfi felöltők, női köpeny

„COVERCOAT“

Selyem fényű

„Burberry“

Francia

„Rips“

nagy választékban.

Maradékok leszállított árban!

Vételkényszer nélkül kérjük a t. közönség n. b. látogatását.

Nézzé meg e heti új

Brüll Ernő

női divatházában, Piac u. 29.

A Városházával szemben

hol kaphat:

1 méter 80 cm széles sárga vászon	15,000
1 darab himzett női ing	36,000
1 méter francia vész	28,500
1 pár fekete női harisnya	12,000
1 méter mosás szifon	22,500
1 drb. fehér vászon z ebkendő	7,500
1 méter 120 cm széles Neumann scheviott	55,000
1 méter lisztá cerna zehir	25,000
1 drb francia alsó nadrág	45,000
1 drb férfi ing 2 gallér, dupla kézelővel	69,000
150 cm széles fekete kloti, angol Kosmanosi kardonok	45,000
Mosó granadinek	19,500
Két oldalas, két személves kloti paplón	24,000
Férfi ruha és női kosztüm kelmék óriási választékban	325,000

Áraink valóságáról vételkötelezettség nélkül meggyőződhet. Cégre tessék figyelni!

Olcsósági hullám!

E heti reklám-árak:

Egy nagy mandula szappan	5000
Egy nagy angol szappan	6000
Egy fogpaszta	2800
Egy Germandrée puder	3500
Mosdó szappanok	1000-tól
Ridikulók	30,000-tól

Nagy választék elsőrendű kölni-
vizekben, parfümökben és fésü-
árakban.

Horváth Sándor

„ELITE“ illatszertára. Manicur.
Piac utca 64. szám.

Eke, Borona, Répavágó, Szecsavágó, Plantage és mindentéle
mezőgazdasági gépek

„PYRAMIS“ Magyar Földbirtokosok
és Földberlők Kereskedelmi r. t. fiókja
Piac utca 64. szám.

Gabona, erőtakarmány és magosztály. — TELEFON
SZÁMOK: 13-43 és 12-50.

Killer Ede butorgyáros, udvari szállító

villanyerőre berendezett butorgyára és modern lakberendezési vállalata
Debrecen, Ferencz József-ut 68. sz.

A debreceni Faipar RT elsőrendű gyártmányainak, valamint a debreceni Gőz-
fűrés és Faárgyár RT hajlított butorainak kizárólagos eladási helye Debrecen
város területén.

Allandó butorkiállítás: ebédlő, háló, uriszoba és leányzóba berende-
zésekből, ugyisintén nagyválaszték konyha butorokban is!

Tavaszi női felöltő újdonságok megérkeztek legnagyobb választékban

Csoda szép ruhák. Elegáns kosztümök. Divatos női felöltők covercő, berberri és angol kelméből. Nappa és antilop kabátok



Eredeti párizsi modell kalapok.

A téli szezonból visszamaradt prémis velour, plüss és szőrme kabátok olcsón.

A legszebb színekben, a legjobb minőségben

Tavaszi kangarók méterenként **300,000 K**

Angol scheviotok méterenként **240,000 K**

nagy választék mosóárakban felöltőszövetekben

Feldheim Imre posztóhá-
zában Kossuth-utca 6. sz.

Vágja ki! Tegye el! Őrizze meg!

Ha ezt a hirdetést felmutatja

20%

kedvezményben részesül a:

HAJDUSÁGI FÉRFIRUHA ÁRUHÁZBAN

ahol dus választékban kaphatók tavaszi férfi és fiúfelöltők a legújabb divat szerint.

Sport nadrágok
Csikos nadrágok
Gyermek ruhák

Mérték utáni rendelésekre dus választék divatos újdonságokban.

Piac-utca 67. sz.

Tisztviselőknek
árkedvezmény!